

क्रांतिअग्रणी जी. डी. बापू लाड

- राष्ट्रीय विचाराने भारावलेल्या कुंडलच्या भूमित सन 1922 मध्ये सारजाबाई आणि दादासाहेब यांचे पोटी जी.डी. बापू लाड यांचा जन्म झाला.
- लहानपणी वडिलांचे छत्र हरपल्याने त्यांचे आई सारजाबाई यांनी प्रतिकूल परिस्थितीवर मात करत त्यांचे पालनपोषण केले. प्राथमिक शाळेत असतांना तसेच गावामध्येच त्यांचे देशभक्तीचे संस्कार झाले.
- महात्मा गांधी यांनी स्थापन केलेल्या **सिक्का** या छात्रालयात त्यांनी माध्यमिक शिक्षण घेतले. पुढे औंध संस्थानच्या हायस्कूलमधून ते मॅट्रीक झाले. पुण्यातील आयुर्वेद कॉलेजमध्ये दुस-या वर्षापर्यंत शिक्षण घेउन त्यांनी 1942 च्या स्वातंत्र्य संग्रामात त्यांनी उडी घेतली.
- 1942 मध्ये 2 सप्टेंबरला तासगांव आणि 10 सप्टेंबरला इस्लासमपूर तालुका कचेरीवर मोर्चा काढण्यात आला. त्याचे संघटन करण्यात जी. डी. बापू लाड अग्रभागी होते.
- ब्रिटीश सरकार खिळखिळे करण्यासाठी सरकारी कचे-यांवर, पोस्टावर हल्ले करून लुटणे, सरकारी डाकबंगले व रेल्वेस्टेशन जाळणे, रेल्वे उलथवणे, तारा तोडणे अशा कार्यक्रमांची भूमिगत चळवळ जी.डी.बापू लाड व त्यांच्या सहका-यांनी सुरु केली. जनतेच्या, पाठिंब्याशिवाय स्वातंत्र्य लढा तीव्र करता येणार नाही मग पाठिंबा मिळवायचा असेल तर त्यांच्या अडचणी सोडवून विश्वास संपादन करावा लागेल.
- लोकांच्या आशा आकांक्षा पूर्ण करण्याच्या या भूमिकेतून प्रतिसरकारची चळवळ साकारली.
- सातारा प्रतिसरकारच्या तुफान सेनेचे सर सेनापती जी.डी. बापू होते !
- या प्रतिसरकारने त्यावेळी 500-600 खेडयातून ग्रामसफाई, खादीप्रसार, साक्षरता प्रसार, दारुबंदी, जुगारबंदी, हुंडाबंदी, गांधी पध्दतीने अल्प खर्चात लग्न प्रचार, अस्पृश्यता निवारण, ग्रंथालयाची स्थापना, एक गाव एक पाणवठा अशी विधायक कार्य हाती घेतली. यामुळे क्रांतिकारकांना मोठे पाठबळ मिळाले.
- सशस्त्र लढा म्हणजे फक्त भाला, बरची, गोफण ही पारंपारिक हत्यारे इंगजांच्या शस्त्रासमोर टिकाव धरू शकत नव्हती. मग सागाव येथे बंदुकांची लूट, कोल्हापूर संस्थानातील जमीनदार, सरदार, सरंजामदार, यांच्याकडील बंदुका मिळवून शेणाली पे स्पेशल ट्रेन लुटीतून, धुळे खजिन्याच्या लुटीतून मिळालेल्या पैशातून व पोर्तुगिजांच्या ताब्यात असणा-या गोव्यातून शस्त्रे खरेदी केली.
- प्रतिसरकाचे कुंडल येथे लष्करी प्रशिक्षण केंद्र जी.डी.बापू लाड यांच्या नेतृत्वाखाली सुरु करण्यात आले.
- तुफान सेनेचे फिल्ड मार्शल जी.डी. बापू लाड यांच्या नेतृत्वाखाली गोर गरीबांची होणारी पिळवणूक थांबविली जात होती. आणि जी. डी. बापूंच्या नेतृत्वाखाली जनता कोर्ट भरवली जात असत. गावोगावच्या गुंडांना व पोलीस खब-यांना पत्र्या लावल्या. अनेक खेडयातील गुंडांनी, पोलीसांच्या खब-यांनी तुफान सेनेच्या पत्रीचा मोठा धसका घेतला. महिलांवरील अत्याचार करणा-यांना कडक शासन करून महिलांमध्ये निर्भयता वाढली आणि विश्वास संपादन झाल्यामुळे प्रतिसरकारच्या विधायक कार्यात महिलांनी भूमिगतांना जेवण देणे, दारुगोळा पोहोचवणे इ. मदत स्वयंप्रेरणेने करू लागल्या.
- स्वातंत्र्य मिळाल्यानंतर संस्थाने भारतात विलिन झाली परंतु हैद्राबाद संस्थान विलिन होण्यास तयार नव्हते. तेव्हा रझाकारांचे अन्याय थांबविण्यासाठी तेथील लोकांनी मदतीची हाक दिल्याने जी. डी.बापू यांनी

मराठवाडयात सशस्त्र सहका-यांसह रझाकार विरोधी लढयासाठी हत्यारांची जमावाजमव केली. ब्रिटिश सत्ता पारतंत्र्यात बापूंना पकडू शकली नाही. तरी त्यांना दोन वर्षे तुरुंगवासात काढावी लागली.

- तुरुंगात त्यांनी मार्क्स, एगल्सा, लेलिन, स्टॅलिन यांच्या तत्वज्ञानाचा विचारांचा अभ्यास केला. शेतकरी व कामकरी वर्गाचे राज्य प्रस्थापित करण्यासाठी समाजवादी विचारसरणीचा अंगीकार करून कार्य करणा-या शेतकरी कामगार संघटनेची काँग्रेस अंतर्गत स्थापना करण्यात आली. यात बापूंनी सहभागी होऊन कुळांना न्याय मिळवून देण्यासाठी त्यांचे संघटन केले.
- शेतक-यांना वीज, पाणी, शेतीमालाचे दर यासारख्याच प्रश्नांवर शासनाबरोबर संघर्षाची भूमिका घेऊन मार्च संघटित केले. गोर गरीब कष्टक-यांच्या मुलांना शिक्षण मिळावे यासाठी जी.डी. बापूंनी क्रांतिसिंह नाना पाटील यांच्या जन्म दिनी 1947 साली कुंडल येथे नाना पाटील विद्यार्थी वसतिगृहाची स्थापना तसेच गांधी एज्युकेशन सोसायटीची स्थापना केली.
- सन 1972 च्या भीषण दुष्काळात माणसांचे व जनावरांचे पाण्याविना हाल झाले. शेतीच्या हक्काच्या पाण्याचा प्रश्न सोडविण्यासाठी बापूंनी सह. पाणी पुरवठा संस्थांची स्थापना केली.
- सन 1976 मध्ये सत्येश्वर सह. पाणीपुरवठा योजना कार्यान्वीत केली. 'पेटलेले पारतंत्र्य व धुमसते स्वातंत्र्य' या ग्रंथाचे प्रकाशन केले.
- सन 1993 मध्ये क्रांती सहकारी साखर कारखाना कुंडलच्या कामाची प्रत्यक्ष सुरुवात झाली. क्रांती साखर कारखान्याची स्थापना झाल्याने कुंडलचा चेहरामोहरा बदलला.
- सन 2001 मध्ये साज-या झालेल्या क्रांतिसिंह नाना पाटील जन्मशताब्दी समितीचे उपाध्यक्ष म्हणून त्यांना शासनाने नियुक्त केले होते.
- पारतंत्र्यातील भारतमातेला स्वतंत्र करण्यासाठी डोक्याला मृत्यूचे कफन बांधून लढणारे बापू, स्वातंत्र्य प्राप्तीनंतरही स्वराज्याचे सुराज्य करण्यासाठी आणि कष्टक-यांच्या हक्कासाठी अखेरपर्यंत धुमसत व संघर्ष करीत राहिले.
- **मिळालेले गौरव सन्मान**
- सन 2010 मध्ये सांगली भूषण पुरस्काराने सन्मानित तर दि 12 मार्च, 2011 रोजी शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूरकडून कुलगुरु डॉ.एन.जे. पवार व महाराष्ट्राचे तत्कालिन मुख्यमंत्री मा. पृथ्वीराज चव्हाण यांचे उपस्थितीत 'डि.लीट' पदवीने त्यांना सन्मानित केले.
- अनेक संस्थांचे संस्थापक असलेले, कुंडल गावाला भारतात नावलौकीक मिळवून देणारे, क्रांतिअग्रणी डॉ. जी.डी. बापू लाड हे शेवटपर्यंत देशभक्त होते.
- त्यांनी 14 नोव्हेंबर, 2011 रोजी जगाचा निरोप घेतला.
